

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 010-103/2015/2
Datum: 18. 2. 2015

Zadeva: Predlagam. vladi predlog št. 6460-43: Inšpekcijski nadzor - odgovor
Zveza: vaš dopis št. 092-43/2015/1 z dne 16. 2. 2015

V zvezi s predlogom št. 6460-43 s katerim predlagatelj predlaga dopolnitev Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14, v nadaljevanju ZIN) na način, da bo v zvezi z vodenjem postopka inšpekcijskega nadzora inšpektor moral obvezno voditi zapisnik inšpekcijskega nadzora, v njem pa bi se zapisale tudi sprotne navedbe predlagatelja, Ministrstvo za javno upravo z vidika urejanja sistema inšpekcijskega nadzora pojasnjuje naslednje:

ZIN v 24. členu določa, da mora inšpektor obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti in vlagatelje na njihovo zahtevo obvestiti o svojih ukrepih. V postopku inšpektorja ima položaj stranke v postopku zavezanec, medtem, ko prijavitelj položaja stranke nima. Prijava običajno vsebuje vse argumente, s katero prijavitelj utemeljuje morebitno kršitev predpisov. Prijava se običajno tudi podpiše s čemer prijavitelj neformalno izkaže verodostojnost navedb v njej.

Prijavitelj sicer ni stranka v postopku, vendar pa ima v skladu s 43. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13, v nadaljevanju ZUP) pravico vstopiti v postopek kot stranski udeleženec. Za vstop v postopek je potrebno izkazati ustrezno upravičenje sodelovati v postopku zaradi varstva lastnih interesov, torej procesno legitimacijo, ki jo pa dobi oseba z zatrjevanjem stvarne legitimacije. Stvarna legitimacija pa pomeni določeno zvezo oziroma razmerje posameznika do konkretne upravne zadeve, po kateri mu pripadajo določene pravice, obveznosti ali pravne koristi o katerih se odloča v upravnem postopku. Stvarne legitimacije ne daje formalni predpis, temveč materialni predpis, ki določa kdo ima določeno pravico oziroma obveznost oziroma pravno korist. Tako lahko prijavitelj v inšpekcijski zadevi ob upoštevanju zatrjevanja določene pravice, obveznosti ali pravne koristi v zvezi z zadevo, vstopi v inšpekcijski postopek kot stranski udeleženec in sicer tedaj, če je inšpektor zoper kršitelja uvedel inšpekcijski postopek, prijavitelj pa izkaže, da bi lahko inšpektorjeva odločitev vplivala na njegov pravni položaj. V tem primeru bo prijavitelj kot stranski udeleženec v postopkovno enakem položaju kot zavezanec, s pravico navajati v inšpekcijskem postopku dejstva, ki so za odločitev pomembne.

Predlagatelj nadalje navaja obvezno vodenje inšpekcijskega zapisnika tako, da bi prijavitelj v njem imel možnost predstaviti svoje argumente. V zvezi s tem pojasnjujemo, da se v postopku inšpekcijskega nadzora vodi zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Zapisnik se upošteva 75. člen ZUP vodi o ustni obravnavi, o ustnih izjavah strank ali drugih oseb in o drugih pomembnejših dejanjih v postopku. V kolikor ima torej prijavitelj položaj stranskega udeleženca v postopku

inšpekcijskega nadzora, in sodeluje v inšpekcijskem pregledu, mora njegove ustne izjave inšpektor vključiti v zapisnik.

Upošteva je navedeno Ministrstvo za javno upravo meni, da je sodelovanje strank v postopkih inšpekcijskega nadzora že ustrezno urejeno in da sprememba predpisa ni potrebna.

Nadalje pa Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da na podlagi navedb v predlogu št. 6460-43 ne more komentirati konkretnega ravnanja inšpektorja oz. njegovega neprimerne odnosa do prijavitelja. Pojasnjujemo pa, da so vsi javni uslužbenci, torej tudi inšpektorji na podlagi 10. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E in 40/12 - ZUJF) zavezani k častnemu ravnanju. Načelo častnega ravnanja je izvedeno iz standarda vzornega obnašanja, ki dviguje ugled javne uprave in javnih uslužbencev v njej. Načelo zapoveduje objektivno, spoštljivo in nepodkupljivo opravljanje delovnih opravil, brez predsodkov in brez zlorabe moči. Posebej je poudarjena obveza častnega ravnanja, v mejah etike obnašanja javnih uslužbencev in spoštovanja človekovega dostojanstva. To načelo zagotavlja uporabnikom, da bodo deležni tudi spoštljivega obravnavanja. Načelo je izpeljano tudi v Kodeksu etike javnih uslužbencev v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti, ki ga je sprejel Uradniški svet 11. 4. 2011. Ta med drugim določa, da javni uslužbenci ravnamo pošteno, s svojim s svojim delom in ravnanjem skrbimo za naš ugled in delujemo spoštljivo, zaupanja vredno in častno. Upošteva je dejstvo, da je temeljna obveznost javnega uslužbenca izpolnjevanje pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja, kamor sodi tudi spoštovanje temeljnih uslužbenskih načel, je kršitev teh določb razlog za ukrepanje predstojnika, ki ima tako na podlagi ZJU v primeru neprimerne, nevestnega ali nezakonitega dela javnega uslužbenca več možnosti in sicer:

- ZJU določa, da je za škodo, ki jo na delu ali v zvezi z delom protipravno povzroči javni uslužbenec tretji osebi, nasproti tej osebi odškodninsko odgovoren delodajalec ki, če je škodo izplačal, lahko uveljavlja regresni zahtevek za poplačilo celotne izplačane odškodnine. Tretja oseba sicer lahko kot oškodovanec zahteva povračilo škode tudi od tistega, ki ji je protipravno povzročil škodo, če je bila škoda povzročena naklepno. Za izplačano odškodnino za škodo, ki jo je javni uslužbenec na delu ali v zvezi z delom naklepno ali iz hude malomarnosti povzročil tretji osebi, uveljavlja delodajalec, ki je škodo izplačal, regresni zahtevek za poplačilo celotne izplačane odškodnine;
- do sklenitve kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti se še vedno uporabljajo določbe Zakona o javnih uslužbencih o disciplinski odgovornosti (XVII. poglavje), kjer je kot lažja oziroma težja disciplinska kršitev navedeno med drugim nedostojno vedenje do strank, nezakonito in nenamensko razpolaganje z javnimi sredstvi, kršitev načela nepristranskosti in politične nevtralnosti in podobno. Disciplinska ukrepa za lažje disciplinske kršitve sta opomin in denarna kazen, za težje disciplinske kršitve pa denarna kazen, odvzem položaja oziroma razrešitev s položaja, razrešitev naziva in imenovanje v eno stopnjo nižji naziv;
- različne oblike zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic so v Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju KZ-1) že ustrezno urejena. Kazniva dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva so združena v 26. poglavju, pri čemer glede na predlog na portalu predlagam.vladi.si posebej izpostavljamo: zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen), oškodovanje javnih sredstev (257.a člen), nevestno delo v službi (258. člen) in sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje (263. člen).

Upošteva je navedeno zato predlagatelju predlagamo, da o neprimernem delu inšpektorja obvesti predstojnika inšpektorata, ki bo zoper konkretnega inšpektorja ustrezno ukrepal v primeru ugotovljenih nepravilnosti.

S spoštovanjem,

Boris Koprivnikar
minister

Poslano:
- naslov